

omenja, da se je od zadnjega občnega zbora, kakor upamo, v izdatno povzdigo kmetijstva in obrtnijstva našega s pomočjo strokovnjakov in s podporo vlade osnovalo več kmetijskih posojilnic, nekaj pa se jih še sanuje, in kolikor se sliši, prav dobro delujejo vse nove posojilnice. Glavnemu odboru zdelo se je prav, gledé posojilnic obrniti se do zastopa one dežele, v kateri so uže najdalj časa take posojilnice, kjer jih je največ in kjer imajo tedaj v tej zadevi največ skušenj; odbor obrnil se je do deželnega odbora českega s prošnjo, naj mu prijazno podá v ta namen potrebnega gradiva. Z dopisom od 9. septembra t. l., št. 25.807 doposlal, je naprošeni deželni odbor dotični predlog svoj do českega deželnega zbora od 17. septembra 1881. l., št. 26.897, z utemeljenjem in načrtom postave zadevajoče „napravo kmetijskih okrajnih posojilnic“, nadalje poročilo za to izvoljenega odbora od 18. oktobra 1881. l. (poročevalec Baerenreither), in konečno dotično potrjeno postavo od 22. marca 1882., št. 6. Govornik omenja, da postava določuje posebno nadzorovanje posojilnic, kaj in kako ravnati z rezervinim zakladom, kaj v slučajih preprirov, kaj, ako bi bili upniki v nevarnosti, škodo trpeti pri slabo oskrbovanih posojilnicah itd. Govornik prečita nekaj stavkov iz dotične postave ter sklepa s predlogom: „Glavnemu odboru se naroča, v tej zadevi došlo mu gradivo, v kolikor se sklada z našimi razmerami, priobčiti in ako bi se potreba pokazala, našemu deželnemu odboru priporočiti predlog primerne postave.“

(Dalje prihodnjič.)

Gospodarske izkušnje.

Prešičice (stonoge = oniscus asellus),

katerih se mnogo nahaja po vlažnih prostorih, kletih itd., pokončati hitro in zanesljivo, priporoča se sledeče: V flašo vlije se toliko močne pijače (najbolje zeló dišečega, gostega in močnega likêrja), da se ž njo vse notranje flašine stene dobro omočijo; tako pripravljena flaša položi se na tla, kjer se omenjen mrčes nahaja, tako, da mu je lahko prilesti v flašo. Duh tekočine hitro privabi prešičice, da jih brez števila prileze v flašo, v kateri omamljene obležé, da se potem pokončajo in tako se jih je prav lahko popolnem znebiti.

Gospodarske novice.

* *Škodljivost plesnjivega kruha.* V nemškem gospodarskem tedniku beremo, da je nekdo opazoval in popisaval celo vrsto nasledkov od vživanja plesnjivega kruha, med drugimi tudi sledeče: Polk huzarjev v Algeriji prejel je kruha, na katerem se je uže 48 ur po peki pokazala črna in rumenkasta plesnoba. Vojaki so kruh izvrgli in vrnili, le posamezni dali so ga nekaj svojim konjim. Pa kmalu potem, ko so konji samo do $\frac{1}{2}$ kile tacega kruha pojedli, opazovala so se pri njih znamenja nevarnega zastrupenja, namreč klanje, omotica, zaspanost itd. Pri mikroskopični preiskavi kruha pokazalo se je, da je bila črna plesnoba *Oscofora nigrans*, druga plesnoba, podobna rumeno-rudečkastim marogam, pa *Oidium aurantiacum*. Če se je kruh prerezal, videti je bilo, da je bila plesnoba uže med moko, tedaj uže moka pokvarjena. Opazovalec trdi, da ste zastrupenje prouzročili obe plesnobi.

Tehnično poročilo

k projektu o izsuševanju ljubljanskega močvirja.

To poročilo je glavnemu odboru za obdelovanje močvirja predložil Ivan pl. Podhagsky, uradno pooblaščen civilen inženir.

(Dalje.)

III. Borovniščica.

Ta potok se je premeril do nad tako imenovanega Žitnikovega mlina, 6530 metrov na dolgo.

Kakor kaže podolžni profil, preplavi sedaj najviša voda Ljubljanice vso obširno dolino Borovniščice, in sicer do mosta, ki je v teku ceste od Borovnice do Podpeči. Z znižanjem te najvišje vode bi se izsušenje popolnoma doseglo, ko bi žaga „V logu“ jako neugodno vode ne zajezovala, zaradi česar je sosednji svet močviren.

Zato se mora ta žaga na vsak način odstraniti.

A izključeno bi ne bilo, da bi se na ravno tem mestu ne postavila druga vodna stavba, se ve da z znižanim površjem zgorenje vode, ko bi se ne mislilo na to, da se pozneje porabi vsa voda tega potoka za napajanje zemljišča.

Izkopanje je predlagano tako, da bode imelo novo dno struge od hektom. 5 + 25 dalje širjavo 4—5 metrov in pad 0.0025—0.0005 pri enem metru.

Z znižanjem najvišje vode se bode spodnja zemlja večidel dosegla, in tu bode pač nastopil poprej omenjeni slučaj, da bi se zamogla s pomočjo nizkih nasipov tudi vsa šota odstraniti.

IV. Ižica.

Ižica nastane iz podzemeljskih pritokov v Studencu in ima do svojega izliva v Ljubljanico dolgost 10.408 metrov.

Ta potok je vsled množine vode, vsled svoje lege kot glavni kanal za odtok in zaradi svojih pritokov eden najvažnejših recipijentov ljubljanskega močvirja.

Va-nj se izlivajo: Želimpljica, Strojanova voda in Škofeljski kanal.

Kakor kaže podolžni profil, preplavi Ižica velik del močvirja, kajti sedanja najviša voda Ljubljanice zajezi njeno vodo tako močno, da znaša njen pad pri dolgosti 10.040 metr., to je od mlina grofa Auersperga dalje, samo 1.82 metra.

Tudi tukaj tedaj ni bilo mogoče določiti množine najvišje vode in moral sem delati pri projektiranju padov in širivosti struge edino po svojem praktičnem čutu. V podolžni profil narisana črta prihodnje najvišje vode kaže nam tedaj ono višino vode, ki bode nastala skoraj gotovo po znižanju najvišje vode v Ljubljani.

Prihodnji pad te najvišje vode bode znašal 2.87 metra, tedaj za kacic 85% več, kakor sedaj.

Novi pad struge se zmanjša pri 1000 metrih od 1.2 na 0.5, med tem ko širivost dna poskoči od 6 na 8 metrov.

Spodnja zemlja se zamore pri tem potoku večidel doseči, samo da se bodo morali zoper povodenj skorej gotovo narediti nizki nasipi, v katere bode treba vzdati na primernih krajih male zatvornice za odpeljavo vode, ki prileze skozi tla; te razmere sem uže poprej omenil.

Poglobočiti se zamore ta potok samo z iztrebilnimi pripravami (vodotrebniiki).

Vspreh tega dela bode tudi velikansk pri tem potoku, ki ima toliko sveta pod seboj.

Na popravo treh mostov, ki držé čez Ižico, se nisem vproračunih oziral; zgornja dva mostova uže danes nista v posebno dobrem stanu in morala bi se v par